CYD-BWYLLGOR ADDYSG CYMRU
Tystysgrif Addysg Gyffredinol
Uwch

WELSH JOINT EDUCATION COMMITTEE
General Certificate of Education
Advanced

354/52

DYLUNIO A THECHNOLEG

TECHNOLEG BWYD DT4

P.M. DYDD MAWRTH, 19 Mehefin 2007

(3 Awr)

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Yn ogystal â'r papur arholiad hwn, bydd angen llyfr ateb 12 tudalen.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Atebwch **dri** chwestiwn o Adran A.

Atebwch **bedwar** cwestiwn o Adran B.

Atebwch **ddau** gwestiwn o Adran C.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Os yw'n briodol, dylech ategu ac egluro eich atebion â brasluniau a/neu ddiagramau.

Ni ddylai'r atebion yn **Adran A** ac **Adran B** fod yn fwy na hanner tudalen. Pwrpas yr adrannau hyn yw dangos **hyd a lled** eich gwybodaeth am Dechnoleg Bwyd.

Dylai'r atebion yn **Adran C** fod yn sylweddol a dylent ddangos **dyfnder** eich gwybodaeth am Dechnoleg Bwyd.

Atgoffir chi bod angen i chi ysgrifennu Cymraeg da a chyflwyno eich atebion yn drefnus.

ADRAN A

Atebwch **dri** *chwestiwn o'r adran hon.*

Ni ddylai'r ateb i unrhyw gwestiwn fod yn fwy na thua 150 o eiriau.
Pwrpas yr adran hon yw dangos **hyd a lled** *eich gwybodaeth am Dechnoleg Bwyd.*

Mae 8 marc am bob cwestiwn.

1. *(a)* Nodwch achosion **un** math o wenwyn bwyd a enwir gennych. [2]

(b) Amlinellwch ddulliau a ddefnyddir gan wneuthurwyr i leihau'r perygl o wenwyn bwyd. [6]

2. *(a)* Disgrifiwch *gylchred oes cynnyrch*, gan ddefnyddio diagramau lle bo'n berthnasol. [4]

(b) Lluniadwch ddiagram wedi'i labelu yn dangos cylchred oes cynnyrch bwyd sydd â chyfradd mabwysiadu araf *(slow rate of adoption)*. [4]

3. Mae ystadegau'n dangos bod nifer y bobl sy'n dioddef o glefyd coeliag neu ddiabetes ar gynnydd.

(a) Esboniwch anghenion deietegol arbennig **un** o'r grwpiau hyn. [3]

(b) Esboniwch sut mae cynhyrchion bwyd a enwir gennych wedi cael eu haddasu i gwrdd ag anghenion y grŵp hwn. [5]

4. *(a)* Disgrifiwch sut mae gwenith yn cael ei falu'n flawd. [4]

(b) Amlinellwch y manteision i'r iechyd o fwyta grawnfwydydd grawn cyflawn. [4]

5. Esboniwch bwysigrwydd y canlynol wrth wneud ymchwil i'r farchnad cyn datblygu cynnyrch:

(a) y gynulleidfa darged; [4]

(b) tueddiadau'r farchnad. [4]

ADRAN B

Atebwch **bedwar** *cwestiwn o'r adran hon.*

Ni ddylai'r ateb i unrhyw gwestiwn fod yn fwy na thua 150 o eiriau.
Pwrpas yr adran hon yw dangos **hyd a lled** *eich gwybodaeth am Dechnoleg Bwyd.*

Mae 8 marc am bob cwestiwn.

6. Mae cysondeb gweledol *(visual consistency)* cynhyrchion bwyd yn bwysig iawn.

Amlinellwch ddulliau a ddefnyddir gan wneuthurwyr bwyd i gynnal cysondeb gweledol cynhyrchion bwyd a enwir gennych. [8]

7. Enwch **bedwar** defnydd bwyd smart a disgrifiwch y nodweddion sy'n peri iddynt gael eu dosbarthu'n ddefnyddiau *SMART*. 4 × [2]

8. Gall fitaminau gael eu colli o rai bwydydd wrth iddynt gael eu prosesu. Amlinellwch sut y gellir goresgyn y broblem hon. [8]

9. Mae gan siwgrau nifer o briodweddau a ddefnyddir wrth gynhyrchu bwyd. Esboniwch sut y defnyddir **dwy** o briodweddau siwgrau wrth weithgynhyrchu cynhyrchion bwyd penodol a enwir gennych. 2 × [4]

10. Mae bwydydd o ffynonellau lleol yn dod yn fwy cyffredin yn y siopau.
Trafodwch y rhesymau dros y duedd hon. [8]

11. Enwch **un** broses a ddefnyddir wrth weithgynhyrchu cynnyrch bwyd a enwir gennych, a:

(a) disgrifiwch sut y câi ei gwneud yn yr ystafell ddosbarth; [2]

(b) disgrifiwch sut y câi ei gwneud yn ystod cynhyrchu ar raddfa fwy; [2]

(c) gwerthuswch **bob un** o'r dulliau hyn. 2 × [2]

ADRAN C

Atebwch **ddau** *gwestiwn o'r adran hon.*

Dylai eich atebion fod yn sylweddol a dylent ddangos **dyfnder** *eich gwybodaeth am Dechnoleg Bwyd.*

Mae 22 o farciau am bob cwestiwn, a 2 o'r marciau hyn am gyfathrebu eglur.

12. Mae materion amgylcheddol yn cael sylw gan y cyfryngau yn aml. Trafodwch ffyrdd y mae dylunwyr a gwneuthurwyr bwyd wedi newid cynhyrchion bwyd a phecynnau bwyd er mwyn eu gwneud yn fwy cyfeillgar i'r amgylchedd. [22]

13. Mae marchnad gynyddol am gynhyrchion bwyd wedi'u cyfnerthu *(fortified)*, probiotig a maethyllol *(nutraceutical)*. Gan ddefnyddio cynhyrchion bwyd a enwir gennych yn enghreifftiau:

(a) esboniwch ystyr **pob un** o'r termau hyn; 3 × [3]

(b) trafodwch yr honiadau a wneir gan gynhyrchwyr y cynhyrchion hyn. [11]

Cyfathrebu eglur [2]

14. Amlinellwch y ffactorau i'w hystyried wrth ddylunio cynhyrchion bwyd i blant. [22]

15. Nodweddion a all gael effaith sylweddol wrth werthu cynhyrchion yn y farchnad yw'r pedair elfen farchnata *(the Four Ps)*.

Disgrifiwch nodweddion hanfodol **pob un** o'r pedair elfen farchnata a chysylltwch hwy â chynnyrch bwyd o'ch dewis, gan nodi sut y mae **pob un** yn dylanwadu ar ba mor werthadwy *(marketable)* yw'r cynnyrch. [22]

16. Mae llawer o wneuthurwyr yn dymuno cynyddu oes silff eu cynhyrchion bwyd i'r eithaf.

(a) Amlinellwch y manteision *(benefits)* i'r gwneuthurwr o gynhyrchu cynhyrchion bwyd sydd ag oes silff hwy. [4]

(b) Disgrifiwch **ddau** ddull gwahanol a ddefnyddir gan wneuthurwyr i estyn oes silff cynhyrchion bwyd, gan nodi **dwy** o fanteision a **dwy** o anfanteision **pob un**. 2 × [8]

Cyfathrebu eglur [2]